

Sygn. akt III A Ua 133/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Ciuraszkiewicz
Sędziowie:	SSA Barbara Pauter (spr.) SSA Danuta Rychlik-Dobrowolska
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku T. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o ustalenie wartości kapitału początkowego

na skutek apelacji T. W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 22 października 2012 r. sygn. akt VIII U 2740/12

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 23 marca 2012 r. w ten sposób, że do wartości kapitału początkowego T. W. przyjmuje okres zatrudnienia od 1 października do 31 grudnia 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. we W. oraz wynagrodzenie w kwocie 1.620.000,- zł (przed denominacją) uzyskane przez wnioskodawcę w okresie od 2 stycznia do 30 września 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. we W..

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 marca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. ustalił wnioskodawcy T. W. wartość kapitału początkowego.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca zarzucił, iż organ rentowy nie przyjął do obliczenia wwpw wynagrodzenia osiągniętego za rok 1990 w kwotach 538.700,- zł, 1.620.000,- zł i 12.344.672,- zł.

Wyrokiem z dnia 22 października 2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu odwołanie wnioskodawcy oddalił.

Sąd ten ustalił, że wnioskodawca w dniu 28 marca 2011 r. złożył wniosek o ustalenie wartości kapitału początkowego, do którego dołączył posiadaną dokumentację.

Decyzją z dnia 23 marca 2012 r. organ rentowy obliczył wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych z okresu od 1 stycznia 1980 r. do 31 grudnia 1989 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 128,85%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wppw przez kwotę bazową (1.220,89 zł) - podstawa wymiaru wyniosła 1.573,12 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął staż pracy w ilości: 23 lata 1 miesiąc i 26 dni okresów składkowych oraz 5 lat 4 miesiące i 4 dni okresów nieskładkowych. W wyniku obliczenia wartość kapitału początkowego wyniosła na dzień 1 stycznia 1999 r. - 164.031,56 zł.

Za rok 1990 organ rentowy przyjął następujące wynagrodzenie:

- 538,700,00 zł - na podstawie przedłożonego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 21 stycznia 2011 r. wystawionego przez (...) Urząd Wojewódzki we W. (zatrudnienie na ½ etatu do 28 lutego 1990 r. w Przedsiębiorstwie Handlu (...) we W.);
- 12.344.672,00 zł - na podstawie druku Rp-7 z dnia 14 grudnia 2010 r. wystawione przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) we W. (zatrudnienie do 30.09.1990 r.).

Do wniosku o ustalenie wartości kapitału początkowego wnioskodawca przedłożył umowę o pracę zawartą w dniu 2 stycznia 1990 r., zgodnie z którą został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) na okres zamknięty do 30 września 1990 r., na 6/8 etatu, jako inspektor nadzoru z wynagrodzeniem ryczałtowym 180.000,- zł miesięcznie; umowę z dnia 28 września 1990 r., zgodnie z którą z dniem 1 października 1990 r. wnioskodawcy zostały powierzone obowiązki inspektora nadzoru z wynagrodzeniem ryczałtowym 400.000,- zł miesięcznie, umowa została zawarta na okres zamknięty do 31 grudnia 1990 r.; a także pismo adresowane do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W. i podpisane przez Dyrektora Przedsiębiorstwa (...) zawierające informację, że wnioskodawca otrzymał w okresie od 2 stycznia do 30 września 1990 r. wynagrodzenie płatne z osobowego funduszu płac w łącznej kwocie 1.620.000,00 zł.

Organ rentowy nie uwzględnił okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) z uwagi na brak świadectwa pracy z tego okresu zatrudnienia, a w konsekwencji nie uwzględnił w podstawie wymiaru jakichkolwiek zarobków osiągniętych w tym okresie.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy we Wrocławiu uznał odwołanie za nieuzasadnione. W ocenie Sądu wnioskodawca nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) poza umową o pracę oraz pismem Dyrektora Przedsiębiorstwa (...) zawierającego informację o wynagrodzeniu uzyskanym przez wnioskodawcę z osobowego funduszu płac w okresie od 2 stycznia do 30 września 1990 r. Dokumenty te w ocenie Sądu nie potwierdzają w wystarczającym stopniu rzeczywistego faktu wykonywania przez wnioskodawcę pracy i uzyskiwania z tego tytułu wynagrodzenia. Tym samym nie jest możliwe uwzględnienie spornego okresu przy ustalaniu wartości kapitału początkowego.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył wnioskodawca. Zarzucając błędną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poprzez odmowę wiarygodności i mocy dowodowej przedłożonych przez niego dokumentów z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) – umowy o pracę oraz pisma wykazującego wysokość osiągniętych zarobków.

Wskazując na powyższe zarzuty T. W. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie jego odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja wnioskodawcy jest uzasadniona.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53 ustawy, a więc dotyczących ustalania wysokości emerytury, z uwzględnieniem ust. 2-12 zawartych w art. 174 ustawy. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18 z tym, że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu od dnia 1 stycznia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. (art. 174 ust. 3).

W myśl art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę (...).

Wnioskodawca w odwołaniu od decyzji organu rentowego domagał się uwzględnienia przy obliczaniu kapitału początkowego okresu zatrudnienia oraz wynagrodzenia osiąganego przez niego w okresie pracy w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 2 stycznia do 30 września 1990 r.

Błędne jest stanowisko Sądu Okręgowego, iż żądania wnioskodawcy nie znajdują oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym, a tym samym nie mogą zostać uwzględnione.

Zgodnie z treścią § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasady wypłaty z tych świadczeń (Dz. U. nr 10, poz. 49 z późn. zm.), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobków lub dochodu stanowiącego podstawę emerytury lub renty są zaświadczenia zakładów pracy wystawione na podstawie dokumentacji płacowej lub legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokość osiągniętych zarobków. W przypadku braku możliwości uzyskania niniejszych dokumentów możliwe jest przyjęcie kopii dokumentacji płacowej, sporządzanej przez inne instytucje przechowujące dokumentację danego zakładu pracy, bądź prywatnego przechowawcy. Przy ustaleniu podstawy wymiaru świadczenia z dokumentacji zastępczej obowiązuje ścisła zasada uwzględniania tylko takich składników wynagrodzenia, które bezwarunkowo przysługiwałyby w czasie trwania zatrudnienia jako składniki stałe w określonej wysokości, np. wynagrodzenie zasadnicze, stałe dodatki określone kwotowo. Inne składniki wynagrodzenia premie i nagrody czy dodatki mogą być uwzględnione wówczas, jeżeli zachowana dokumentacja wskazuje niewątpliwie na ich faktyczną wypłatę i w określonej wysokości (wyjaśnienia Departamentu Świadczeń Emerytalno-Rentowych z dnia 14 lipca 1999 r.).

Wnioskodawca nie przedłożył dokumentów do organu rentowego, o których mowa powyżej, gdyż nie posiada druku Rp-7, brak jest akt osobowych wnioskodawcy oraz wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej. Brak jest również dokumentacji zastępczej w oparciu, o którą organ rentowy mógłby ustalić wysokość pobieranego przez wnioskodawcę w spornym okresie wynagrodzenia.

W tej sytuacji Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie miał możliwości przyjęcia przy obliczeniu podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia uzyskiwanego przez wnioskodawcę w spornym okresie.

O ile jednak postępowanie przed organem emerytalnym ma charakter administracyjny, to przed Sądem strona może wykorzystać wszystkie prawem przewidziane środki dowodowe. W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia dowodowe wynikające z rozporządzenia w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasady wypłaty z tych świadczeń, stąd też okresy zatrudnienia i osiągnięte wynagrodzenie mogą być udowodnione wszystkimi środkami dostępnymi w procesie cywilnym, w tym zeznaniami świadków. Jedynym ograniczeniem dla Sądu jest to, aby ocena takich dowodów nie przekraczała granic swobodnej oceny dowodów, o której mowa w art. 233 § 1 k.p.c. i nie stała się oceną dowolną.

Wnioskodawca udowadniając fakt zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) przedłożył umowę o pracę z dnia 2 stycznia 1990 r., z której wynika, że wnioskodawca był zatrudniony do dnia 30 września 1990 r. w wymiarze 6/8 etatu na stanowisku inspektora nadzoru, angaż z dnia 28 września 1990 r. wskazujący, iż wnioskodawca w dalszym ciągu wykonywał pracę na tym stanowisku do dnia 31 grudnia 1990 r., jak również pismo Dyrektora Przedsiębiorstwa skierowane do Spółdzielni Mieszkaniowej (...), określające wysokość wynagrodzenia płatnego z osobowego funduszu płac w okresie od 2 stycznia do 30 września 1990 r. na kwotę 1.620.000,- zł.

Dokumenty te pozwalają w sposób precyzyjny ustalić zarówno okres zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...), jak również wysokość wynagrodzenia osiąganego przez wnioskodawcę w okresie od 2 stycznia do 30 września 1990 r. Wiarygodność tych dokumentów nie budzi wątpliwości, ponieważ wystawione zostały przez tę samą osobę, w tym samym okresie. Zawierają one pieczętki zakładu pracy, podpisy osób uprawnionych do ich potwierdzenia i wystawienia, a zawarte w nich dane zawierają wyczerpujące informacje niezbędne do ustalenia faktów dotyczących żądania wnioskodawcy.

Z tych względów Sąd Apelacyjny uznał, że wnioskodawca w sposób wystarczający wykazał zarówno fakt zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od dnia od dnia 2 stycznia do dnia 31 grudnia 1990 r., jak również wysokość wynagrodzenia osiągniętego od dnia 2 stycznia do dnia 30 września 1990 r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 23 marca 2012 r. w ten sposób, że do wartości kapitału początkowego T. W. przyjął okres zatrudnienia od 1 października do 31 grudnia 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. we W. oraz wynagrodzenie w kwocie 1.620.000,- zł (przed denominacją), uzyskane przez wnioskodawcę w okresie od 2 stycznia do 30 września 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. we W..